

THE JOURNAL OF THE ECONOMIC SOCIETY OF FINLAND

Ekonomiska Samfundets
TIDSKRIFT

NICLAS BERGGREN

Ekonomins grund i kultur och
institutioner

**HANNA LINDSTRÖM OCH
JOHNNY NORBERG**

Konkurrenseffekter av samordnad
distribution inom svensk offentlig
livsmedelsupphandling

JAN-URBAN SANDAL

I Joseph Alois Julius Schumpeters fotspor

2014 ÅRGANG 67 TREDJE SERIEN
FI-ISSN 0013-3183

EKONOMISKA SAMFUNDET I FINLAND (grundat 1894)

Samfundets syfte är att underhålla och vidga intresset för den ekonomiska vetenskapen samt arbeta för tillämpningen av denna vetenskap i det ekonomiska livet. Samfundet anordnar diskussioner och föredrag om aktuella ekonomiska ämnen med framträdande personer i näringslivet, den offentliga förvaltningen och den ekonomiska forskningen som inbjudna föredragshållare. Samfundet utger tidskriften Ekonomiska Samfundets Tidskrift. Medlemmar i Ekonomiska Samfundet får tidskriften som medlemsförmån. Ansökan om medlemskap riktas till sekreteraren.

Styrelsemedlemmar 2014: Styrelseordförande, ED Heidi Schauman (ordförande), utredningsansvarig, EM Björn Sundell (vice ordförande), PM Kim Lindström, docent, rektor Edvard Johansson, bergsrådet Tor Bergman, överlärlare, ED Annika Sandström, överlärlare ED Carl-Johan Rosenbröijer, EM Roger Wessman, doktorand Anssi Kohonen, docent Max Oker-Bloom

Projektledare för Ekonomiska Samfundets verksamhet: Ingallill Aspholm. Telefon: +358 400 840 314.
E-post: ingallill.aspholm@ekonomiskasamfundet.fi

Sekreterare: EM Tomas Lindström, HANKEN, PB 479, 00101 Helsingfors. Telefon: +358 50 571 7581.
E-post: tomas.lindstrom@ekonomiskasamfundet.fi

Skattmästare: Diplomekonom Markus Smeds. Telefon: +358 400 407 679. E-post: markus.smeds@ekonomiskasamfundet.fi

Ekonomiska Samfundets hemsida: www.ekonomiskasamfundet.fi

EKONOMISKA SAMFUNDETS TIDSKRIFT (grundad 1913 och åter 1923)

Huvudredaktör och ansvarig utgivare: ED, rektor Edvard Johansson (Högskolan på Åland)

Redaktörer: PD, Konkurrensråd Tom Björkroth (Konkurrens- och konsumentverket), lektor EM Henrik Palmén (HANKEN) och ED Tom Lahti (HANKEN).

Associerade redaktörer: docent Rita Asplund (Näringslivets forskningsinstitut, ETLA), professor em. H.C. Blomqvist (HANKEN), professor Markus Jäntti (Stockholms universitet), professor Martin Lindell (HANKEN), professor Anders Löflund (HANKEN), professor Gunnar Rosenqvist (HANKEN), professor Rune Stenbacka (HANKEN), professor Stefan Sundgren (Umeå universitet) och professor em. Lars-Erik Öller (Statistiska centralbyrån, Sverige).

Redaktionssekreterare: EM Christina Antell (HANKEN)

Artikel- och andra bidrag sänds per e-post till huvudredaktören eller redaktionssekreteraren.

Redaktionens adress:

Huvudredaktör Edvard Johansson, Högskolan på Åland, Neptuniagatan 17, PB 1010, AX-22111 Mariehamn, Åland. E-post: maxedvard.johansson@me.com.

Redaktionssekreteraren EM Christina Antell, HANKEN, PB 479, 00101 Helsingfors. Telefon: +358 40 352 1286. E-post: redaktionssekreterare@ekonomiskasamfundet.fi

Prenumeration: Prenumerationspris 2014 (3 nummer): 30 Euro. Prenumerationen kan göras genom alla tidningsombud och bokhandlar eller direkt genom redaktionssekreteraren. Prenumerationen gäller för ett kalenderår.

Lösnummer och äldre årgångar: Lösnummerpris: 12 Euro. Lösnummer och äldre årgångar erhålls av redaktionssekreteraren.

Adressändring: Anmäl om adressändring görs till samfundets sekreterare Tomas Lindström, eller genom att skicka e-post till: adresser@ekonomiskasamfundet.fi.

Annonser: Kontakta redaktionssekreteraren. Bakpärn 500 Euro, 1/1 sida 330 Euro, 1/2 sida 250 Euro.

Ekonomiska Samfundets Tidskrift utkommer tre gånger om året.

THE JOURNAL OF THE ECONOMIC SOCIETY OF FINLAND (founded 1913 and again 1923)

Editor: PhD (econ.), Rector Edvard Johansson (Åland University of Applied Sciences)

Co-editors: Senior Adviser Tom Björkroth (Finnish Competition Authority), Lecturer Henrik Palmén (Hanken School of Economics) and PhD Tom Lahti (Hanken School of Economics)

Associate Editors: Docent Rita Asplund (The Research Institute of the Finnish Economy, ETLA), Professor H.C. Blomqvist (Hanken School of Economics), Professor Markus Jäntti (Stockholm University), Professor Martin Lindell (Hanken School of Economics), Professor Anders Löflund (Hanken School of Economics), Professor Gunnar Rosenqvist (Hanken School of Economics), Professor Rune Stenbacka (Hanken School of Economics), Professor Stefan Sundgren (Umeå University) and Professor em. Lars-Erik Öller (Statistics Sweden).

Editorial Secretary: M.Sc. (econ) Christina Antell (Hanken School of Economics)

Articles and other contributions should be sent in electronic format to the Editor Edvard Johansson, Åland University of Applied Sciences, e-mail: maxedvard.johansson@me.com or the Editorial Secretary Christina Antell, Hanken School of Economics, e-mail: redaktionssekreterare@ekonomiskasamfundet.fi.

Books for review should be sent to the Editorial Secretary Christina Antell, Hanken School of Economics, PO Box 479, FIN-00101 Helsinki, Finland.

Subscription: Subscription Price 2014 (3 issues): 30 Euro. Orders may be sent to any subscription agent or bookseller or directly to the editorial secretary. Subscriptions are supplied on a calendar year basis.

Single Issues and Back Issues: Single issue price: 12 Euro. Single issues including back issues are available from the editorial secretary.

The Journal of the Economic Society of Finland is published three times a year.

Ekonómiska Samfundets
TIDSKRIFT
2014 : 1

LEDARE	Henrik Palmén: Blir bankregleringen för dyr för kunderna?	3
ARTIKLAR	Niclas Berggren: Ekonomins grund i kultur och institutioner	6
	Hanna Lindström och Johnny Norberg: Konkurrenseffekter av samordnad distribution inom svensk offentlig livsmedelsupphandling	16
	Jan-Urban Sandal I Joseph Alois Julius Schumpeters fotspor	41
ARTICLES IN BRIEF		51
INNEHÅLL 2013		53

SKRIBENTER I DETTA NUMMER

Niclas Berggren är docent i nationalekonomi och forskare vid Institutet för Näringslivsforskning (IFN) i Stockholm. Hans forskning rör främst politisk och institutionell ekonomi. Sedan 2013 är han programchef för IFN:s forskningsprogram Institutionernas ekonomi. (niclas.berggren@ifn.se)

Hanna Lindström och Johnny Norberg är politices kandidatstudenter vid Umeå Universitet. Deras kandidatuppsats i nationalekonomi skrevs inom området för offentlig upphandling och kom på andra plats i svenska Konkurrensverkets årliga uppsatstävling 2013. (hanna.lindstrm@gmail.com, Norberg.Johnny@gmail.com)

Henrik Palmén är lektor i finansiell ekonomi vid Hanken i Helsingfors. (henrik.palmen@hanken.fi)

Jan-Urban Sandal er Doktor Philos i økonomisk historie med forskningsområde innovasjon, entreprenørskap og sosialt entreprenørskap. Dr. Sandal eier og leder Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute. (jan-u.sandal@janusandal.no)

Dr. Joseph A. Schumpeter var 29 år gammel da hans banebrytende bok, *Teorier om økonomisk utvikling*, ble publisert. Han var da også landets yngste professor i økonomi. Selv hevdet han at den viktigste perioden i et menneskes liv er dets tredje tiår. 100 år senere er hans navn omkranset med betegnelser som verdenskjent økonom, minister, sosialfilosof og humanist. I denne artikkelen vil flere viktige forhold i Schumpeters 1912 teori bli analysert: hans unge år og sosiale bakgrunn, de store forskjeller i forhold til innarbeidede myter og falske dogmer og teoriens aktualitet i dag.

I Joseph Alois Julius Schumpeters fotspor¹

Dr. Jan-U. Sandal

41

INNLEDNING

År 2012 markerer ett hundre år etter publiseringen av Joseph Alois Julius Schumpeters *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*. Boken har spilt en meget viktig rolle, ikke bare filosofisk og i økonomisk vitenskap men også i Schumpeters eget liv; han sluttet aldri å arbeide med de spørsmålene som teorien var basert på. Studiet av Schumpeters teorier er også svært relevant fra et økonomisk-historisk perspektiv og hans teorier er av stor betydning spesielt i forhold til situasjonen som verden står ovenfor i dag og som karakteriseres ved økonomisk resesjon og massearbeidsledighet.

I 2012 startet jeg et vitenskapelig forskningsprogram: I Joseph Alois Julius Schumpeters fotspor. Programmet inklude-

rer mange aktiviteter; besøk til viktige steder hvor den kjente økonomen hadde levd og virket, dybdeintervjuer med nøkkelpersoner på plass, forskning i relevante arkiver, innsamling og spredning av informasjon om Schumpeters vitenskap globalt via akademiske institusjoner, biblioteker, organisasjoner, forumer og internasjonale vitenskapelige toppmøter. Aktiviteten inkluderer også starten på et globalt undervisningsprogram basert på Schumpeters teorier, forfatterskap og publisering av Papers, artikler og bøker basert på forskningsprogrammets funn. Den første forskningsreisen var til Trest, Jihlava (Den Tsjekkiske republikk) og Chernivtsi (Den Ukrainske republikk) i oktober 2012, etterfulgt av et forskningsopphold ved Harvard University Archives (Massachusetts, USA) i februar 2013 og videre et besøk til Bonn University og Bonn University

¹ Artikkelen presentert på det Tionde Ekonomisk-historiska Møtet, Lunds universitet, 2013-10-4/5.

Archives (Tyskland) og Library samt Vienna University og Vienna University Archives (Østerrike) i mai 2013. Vitenskapsprogrammet vil fortsette ytterligere to år².

De foreløpige resultatene av forskningsprogrammet er artikler: «Schumpeters Metode», publisert i *Levende Historie*, no. 6/2012, Oslo, «Jakten fortsetter – i verdens biblioteker» *Bok og Bibliotek*, no. 1/2013, Oslo, «In Joseph Alois Julius Footstep» artikkkel presentert og publisert ved II International Schumpeters Forum of Economics «Joseph Alois Schumpeter's Scientific Heritage and Today: A View from the Past into the Future» ved Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University (Ukraina), hvor Fil. Dr.

Jan-U. Sandal Institute også var en medarrangør, og I Joseph Alois Julius Schumpeters fotspor, artikkkel presentert på det Tjonde Ekonomisk-historiska Møtet, Lunds universitet 2013-10-4/5. Også VIP Expert invitasjoner fra Asian-Pacific CEO Association og kinesiske myndigheter til The 3rd Global Economic Leaders'summit (GELS 2013), The 2nd International Culture Industry Summit (ICIS 2013), og The 2nd World Emerging Industries Summit (WEIS 2013) alle i Kina i september og november 2013, kan nevnes i sammenhengen.

I denne artikkelen vil flere viktige forhold i Schumpeters 1912 teori bli analysert: hans unge år og sosiale bakgrunn, de store forskjeller i forhold til innarbeidede myter og falske dogmer og teoriens aktualitet i dag. Innovasjon er i Schumpeters teori forbetholdt de nye kombinasjoner av første og andre produksjonsfaktor og representerer ikke enhver nyhet av produkter og tjenester i markedet. Unternehmer er i norsk sammenheng byttet ut med Gründer og bidrar således til et vrengebilde av de faktiske forhold.

Aktualitetsperspektivet utmeisler behovet for dynamisk utvikling i demokratisk retning i den kontinuerlige transformasjon for å sikre øket livskvalitet og progresjon, ikke bare i Norge, men i alle land hvor innbyggerne søker en rettferdig, harmonisk og trygg omstilling.

Referansene i artikkelen er, i tillegg til tradisjonelle skrevne kilder, til en vesentlig grad basert på stedsbesøk og dybdeintervjuer med nøkkelpersoner. Artikkelen er bygget opp med analyse av følgende faktorer og deler: introduksjon, for hundre år siden, stor forskjell, den unge Schumpeter, studier og erfaringer, like aktuell i dag og konklusjon.

42

FOR HUNDRE ÅR SIDEN

Hundre år har gått siden Joseph Alois Julius Schumpeter skrev sitt banebrytende økonomiske verk: *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung* (teorien om økonomisk utvikling). Boken ble publisert på forlaget Duncker & Humblot i Leipzig 1912³. Teorien representerer et banebrytende økonomisk arbeid som har gitt oss en meget verdifull innsikt i innovasjonens betydning for økonomisk og demokratisk samfunnsutvikling.

I bokens syv kapitler gir Joseph A. Schumpeter oss en innføring i økonomiens dynamikk, hvor entreprenøren, hvis rolle kan inntas av den alminnelige kvinne og mann, utfører innovasjon som leder til etablering av nye virksomheter eller nye måter å produsere på i etablerte foretak. Entreprenøren som "sosial agent" i tyskspråklig økonomisk teori var noe helt nytt da Schumpeter introduserte sitt teoretiske arbeid og brøt med den etablerte økonomiske filosofi som var basert på matematisk tilnærming.

2. Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute fullfinansierer forskningsprosjektet.

3. I førsteutgaven av *Theorie* har Joseph A. Schumpeter datert forordet 1911 og boken var tilgjengelig høsten 1911.

Samtidig var ideen om at mennesker fra de lavere sosiale lag i samfunnet gjennom sitt entreprenørskap kunne gå utenom de etablerte samfunnsstrukturene og lede den økonomiske og sosiale utvikling frem til et bedre samfunn for alle noe helt nytt og uhørt.

Innovasjon gjør alle ting nye og leder samfunnet inn i en demokratisk utviklingsbane. Innovasjon betyr å gjøre noe man før ikke kunne, eller ikke kunne gjøre like godt eller like lønnsomt. I *Theorie* oppstår innovasjon når nye kombinasjoner av første og andre produksjonsfaktor (land and labor) i en produksjonsfunksjon finner sted og innebærer at det *fysiske produktet* ved en vare eller tjeneste øker. Den som iverksetter en innovasjon og høster *entreprenørprofitten* betegnes som entreprenør (av fransk å etablere, starte noe).

Joseph A. Schumpeter viser til tre betingelser som må være oppfylte for at en entreprenørprofitt skal oppstå: produktets salgspris på markedet må ikke synke som resultat av det nye tilbuddet, eller synke til et slikt nivå at det større fysiske produkt pr. arbeid gir mindre avkastning enn det mindre fysiske produkt pr. manuelt arbeid ga før produksjonsendringen og prisen for første og andre produksjonsfaktors utnyttelse i den nye kombinasjon må ikke overstige prisen for først og andre produksjonsfaktor før endringen finner sted og den økede etterspørsel i markedet av råvarer og arbeid må ikke tynge produksjonsprisen⁴. Differansen mellom pristotalene utgjør således entreprenørprofitten⁵.

I Schumpeters teori er entreprenørprofitten (Unternehmergevinnes) selve beviset for at innovasjon, og dermed også at utvikling, har funnet sted⁶. Den vanligste form for entreprenørskap er forretningsentreprenør, en person virksom i næringslivet.

Joseph A. Schumpeters *Theorie* er både i mål og metode en teori⁷ om entreprenøren på mikronivå i økonomien og det er den "lille mannen" som står i fokus fordi det er han som løfter opp hele bølgen som det strukturelle perspektivet i det store makroøkonomiske synsfeltet hviler på.

I bokens syvende kapittel knytter Schumpeter mikroperspektivet til makroøkonomien og danner på den måte en syntese: økonomien som et hele. Schumpeter erfarte imidlertid at de kulturelle betingete sosiologiske aspekter som dannet grunnlaget i det syvende kapittel førte til en distraksjon hos leserne og dro oppmerksomheten vekk fra de rene økonomisk teoretiske spørsmål som utgjorde bokens kjerne⁸. Joseph Schumpeter lot derfor bokens syvende kapittel uteblie i den andre og delvis omarbeidede utgaven i 1926.

Det var en senere utgave (den tredje) og nærmest uendret i forhold til den andre utgaven av 1926 som i 1934 ble oversatt til engelsk. *Theorie* ble oversatt til engelsk av Dr. Redvers Opie, en god venn av Schumpeter, og opprinnelig utgitt på Cambridge, Massachusetts: Harvard University i serien Harvard Economics Studies, v. 46, 1934.

Syntesen i det syvende kapitel, også omtalt som The Missing Chapter, hadde sun-

43

4 Schumpeter, J. A. (1934/2008), *The Theory of Economic Development*. New Brunswick: Transaction Publishers, s. 130 f.

5 For en redegjørelse av entreprenørprofitten vises til Sandal, J.U. (2011), Introduksjon til Joseph A. Schumpeter: Entreprenørprofitt – et insitament til demokratisk utvikling, Ekonomiska Samfundets Tidskrift nr. 1/2011.

6 For en redegjørelse og diskusjon omkring fenomenene innovasjon og entreprenørprofitt vises til: Sandal, J.U. (2003), Jakten på Entreprenøren – kan Joseph A. Schumpeters teori benyttes til å identifisere og differensiere entreprenører i det 21. århundre? Stockholm: Almqvist og Wiksell International.

7 I forsteutgavens forord har Schumpeter skrevet Hypotheses non fingo – jeg danner ingen hypoteser.

8 Peukert, H. (2002), "Schumpeter's lost Seventh Chapter: A Critical Overview." *Industry and Innovation*, vol. 9, numbers 1/2.

ket ut av sammenhengen og først oppstått ved oversettelsen til engelsk i 2002⁹. Det er den engelske utgaven *The Theory of Economic Development* av 1934 og senere utgivelser på engelsk som oftest er sitert og ikke originalverket fra 1912, omfattende det syvende kapittel.

Schumpeter bøyde senere i livet aldri av fra de karakteristika som var grunnlaget i hans teori nedfelt i sitt ungdomsarbeid og det er således en klar kontinuitet i hans vitenskapelig arbeider. Han formulerete argumentene i samsvar med den tradisjonelle skrivestil og den intellektuelle tradisjon som sterkt har gjort seg gjeldende i entreprenørskapsforskningen som vitenskapsgren og hvor han selv, kan hende, har vært den største bidragsyter.

44

STOR FORSKJELL

I *Theorie* benytter Schumpeter begrepet Unternehmer som tilsvarer det franske: entrepreneur og på norsk: entreprenør. I *Theory* viser Schumpeter til J.B. Say og dennes definisjon av entreprenøren hvis funksjon er å kombinere produksjonsfaktorene eller forene dem for første gang¹⁰. De nye kombinasjonene av innsatsfaktorene er innovative og bringer via markedskretene en entreprenørproffitt til entreprenøren.

Entreprenørens rolle eksisterer ikke i den statiske del av økonomien hvor ledelse av foretak på det rutinemessige plan blir utført av lønnsansatte sjefer og ledere som er av en annen type enn entreprenøren. Ledere av bedrifter i den statiske del av økonomien må således ikke forveksles med entreprenører

som har en bestemt betydning og oppgave: å utføre nye kombinasjoner.

Entreprenør må heller ikke forveksles med termen Gründer¹¹, en jobber som etablerer et aksjeselskap eller organisasjon i den statiske økonomi med den hensikt å selge aksjer eller overdra organisasjonen, og som over lang tid har vært et innarbeidet skjellsord med nedsettende betydningen¹²: svindler, bedrager, lurendreier, juksepave etc.

Gründer finnes i mange sammenhenger, alt etter hvilket fag eller bransje vedkommende gjør seg gjeldende i, f. eks, næringslivsgründer, politikkgründer, religionsgründer, organisasjonsgründer etc¹³.

I den klassiske engelske økonomiske litteratur forkommer ikke entreprenøren som en sosial agent hvis funksjon er å innføre spontane og diskontinuerlige endringer i økonomien. De engelske økonomer fra A. Smith til J. M. Keynes viser ingen interesse for verken å definere eller inkludere entreprenøren i den økonomiske analyse og regner all profit som avkasting på investert kapital.

Schumpeters entreprenør kan imidlertid inneha to ulike roller samtidig: kapitalist og entreprenør. Kapitalen er avskilt fra den innovative prosess, men i de tilfeller hvor entreprenøren også er eier av kapitalen opptrer han som en dobbel risikobærer: dels kan han tape kapitalen og dels kan han tape sitt renommé.

Det viktigste aktivum for entreprenøren er hans renommé, det er med andre ord

9 Backhaus, U. (2002), "The Economy as a Whole": the Seventh Chapter of Schumpeter's *The Theory of Economic Development*: Translation. "Industry and Innovation, vol. 9. Number 1/2.

10 Schumpeter, J. A. 1934/2008, s.76.

11 I Lexi: nye, fremmede og vanskelige ord (1973) defineres Gründer som en person som starter nye forretninger for å spekulere, m.a.o.: en Gründer er en jobber og speulant.

12 I en signert artikkel (E.K.) i Aschehougs konversasjonsleksikon (1974) forklares Gründer som en grunnlegger, en som tar initiativet til å starte et aksjeselskap hvis hensikt er å "mele" sin egen kake. Gründeren er ikke interessert i selve driften men å spekulere på slaget av friaksjer.

13 Begrepet skriver seg fra tiden etter den fransk-tyske krig og den økonomiske oppgangstid som fant sted i Tyskland.

hans gode omdømme i markedet som blir avgjørende i de tilfeller hvor han må finansiere entreprisen med banklån. Det er ikke de nye varer og tjenester som legges under lupen for granskning, for ingen kjenner morgendagen og det finnes ingen prognosenter, metoder eller antagelser som kan avverge farene for tap av tid og kapital. Det er de personlige egenskaper ved entreprenøren som menneske som blir avgjørende for finansieringen.

Det er alltid en knapphet på risikovillig kapital og tilsvarende stor konkurranse om tilgangen til banklån og ettersom entreprenøren ikke besitter realverdier som kan pantsettes som garanti for lånet, er det entreprenørens omdømme som kapitaliseres og omsettes til monetær verdi i sirkulasjonsflyten. Banken fyller således rollen som spekulant og risikobærer for kapitalen.

Schumpeter betegner alt kapital som betalingsmiddel som overføres til entreprenører, og kapitalen oppløses og tillegges første og andre innsatsfaktor, hvilket innebærer at kapital ikke er en selvstendig produksjonsfaktor. Kostnaden for kapitalens utnyttelse; den akkumulerte markedsrente for produktive lån, inngår ikke som andel av entreprenørproffitten men betegnes av Schumpeter som en skatt på entreprenørprofitt. Schumpeters entreprenør er således ikke verken en lønnsarbeider eller kapitalist men fyller en ny og selvstendig rolle i det økonomiske og sosiale system.

Entreprenørene er genuine og selvstendige, deres funksjonstid er begrenset og deres rolle går ikke i arv til etterfølgende generasjoner. De danner derfor ikke sosialklassegrupperinger tilsvarende for jordeiere, arbeidere og kapitaliser. Ingen kan organisere eller lede Schumpeters entreprenører, de er autonome sosiale agenter i det sosiale system. Entreprenørene responderer ikke på

endringer i markedet eller påtrykning fra sentrale myndigheter, de motiveres utelukkende fra indre stimuli.

Den dynamiske økonomis utvikling endres ved endogene forhold: entreprenørenes skapertrang og innovasjonskraft. I Schumpeters teori er enhver entreprise en legal aktivitet fordi entreprenørene følger loven. Vellykket entreprenørskap endrer derfor utviklingsløpet i samfunnet i en demokratisk bane; omstillingen er ikke et resultat av klassekamp, ikke-økonomiske sosiologiske strukturer eller eksogene maktforhold. Entreprenørskap kan derfor aldri være politikk eller resultat av en politisk beslutning. Entreprenørskap har derimot potensialet til å påvirke og endre politikken og de politiske strukturer ved at alminnelige borgere gjennom sitt entreprenørskap kan uttrykke seg pragmatisk i det sosiale system.

Den politiske sjefen står mot entreprenøren i oppgaven som samfunnsomdanner og i særdeleshet er det et fremtredende fenomen i skattestaten.

DEN UNGE SCHUMPETER

Joseph Alois Julius Schumpeter ble født den 8. februar 1883 i Triesch i Keiserdømmet Østerrike-Ungarn (nåværende Tsjekkia) og ble døpt til den romersk katolske tro noen dager senere. Hans mor, Johanna Schumpeter (født Grüner) kom fra en kjent legefamilie i nabobyen Jihlava (tidligere Iglau) og hans far Josef Alois Karel Schumpeter var tolvt generasjon etter Vaclav Schumpeter fra Mildov (født 1478) som første gang er nevnt i historien da han i 1523 flyttet til byen Triesch.

Slekten Schumpeter drev gjennom mange generasjoner fabrikasjon og handel med tekstiler og etter hvert også handel med jern og salt og slekten var foregangsmenn og på-

drivere for industrialiseringen av byen Triesch. Både Joseph Alois Julius' bestefar og tippoldefar var borgermestere i Triesch og slekten hadde et godt omdømme og var kjent for å ta vel hånd om sine mange arbeidere og de ga påkostede gaver til kirken¹⁴. Ved flere anledninger var slektens medlemmer tilbuddt adelsutnevnelser men avstod alltid da det ikke var passende i forhold til den demokratiske livsanskuelse som kjenne-tegnet Schumpeter slektens liv og levnet.

Den 14. januar 1887 inntraff imidlertid en hendelse som fikk uforutsigbare konsekvenser for den unge Joseph Schumpeters liv. Hans far hadde deltatt i et jaktslag utenfor byen og omkom under en ulykke under jakten. Tragedien førte til at hans mor, som var 25 år da hun ble enke, kort tid etter giftet seg med den meget eldre og pensjonerte løytnant feldmarskalk Sigismund von Kéler. Paret bosatte seg etter en tid i Wien og slik ble det til at den unge Schumpeter ble elev ved Theresianum og fikk en omgangskrets, utdannelse og muligheter annerledes enn hva tilfellet hadde vært hvis hans liv hadde fortsatt i Triesch.

Det finnes i dag ingen gjenlevende medlemmer av slekten Schumpeter i Trest. Slektten eide flere hus og en fabrikk, men etter en brann hvor fabrikken ble totalskadet ble eiendommen solgt.

Huset hvor Joseph Alois Julius ble født og som var i familiens eie er i dag omgjort til turistinformasjon, kafé og museum og eies av det offentlige. Museet rommer en fin samling og bibliotek tilegnet Joseph A. Schumpeters liv og virke. Museets direktør Milina Matulova er begeistret over besøk fra Norge og opplyser at interessen og individuelle besøk

¹⁴ I St Chaterine fra Siena kirken i Trest finansierte Schumpeter familien og Franz Killian hovedalteret, to sidealtere inkludert to nye albertavler av St. Antonius og Madonna. Intervju med Katerina Sommerova BSc., offisiell guide ved turistinformasjonen, 2012-10-11.

fra Japan gjennom årene har vært stor¹⁵. Schumpeter foreleste i Japan og leserkretsen har alltid vært betydelig bland japanere.

Bevisstheten omkring betydningen av Schumpeters liv og lære har tiltatt i Tsjekkia og den 12. mai 2000 ble den første J.A. Schumpeter konferanse holdt i Jihlava¹⁶.

Joseph A. Schumpeters liv er fylt med store vitenskapelige fremganger og seire men også med dypt tragiske hendelser. Opplevelser i hans unge år og hans familie-messige bakgrunn fra Triesch danner et utgangspunkt som senere bidrar til å forme viktige momenter i hans teoretiske arbeider, i særdeleshet hans dype forståelse av og vel-formulerete og elegante fremstilling av entreprenøren som "sosial agent" i det økonomiske system.

STUDIER OG ERFARING

Etter endt utdannelse i Wien, mottok Joseph A. Schumpeter etter fem års studier Dr. Juris graden den 16. februar 1906. Den gangen krevdes ingen avhandling for å oppnå doktorgrad. Han reiste til Tyskland, Frankrike, England og andre land og praktiserte jus i et italiensk advokatfirma ved *International Mixed Court of Egypt* i Kairo hvor han også skrev sin *Habilitationsschrift: Das Wesen und der Hauptinhalt der theoretischen Nationalökonomie*. Skrivearbeidet foregikk på fritiden og uten lønn. Verket vakte stor oppmerksomhet og Schumpeter ble kvalifisert til å undervise på universitetets alle nivåer.

Joseph Schumpeter ble kallet til en post som *ausserordentlicher Professor* ved Cherno-

¹⁵ Intervju med direktør Milina Matulova, 2012-10-11.

¹⁶ Bukvaj, F. (red) (2005) J. A. Schumpeter – Economist, Politician, Social Philosopher and Humanist. Trest Town Council: Edice Vysociny. Den andre konferansen om J.S. Schumpeter ble holdt 2001-05-10 med tittel "The world according to Schumpeter" (Schumpeters verden, egen oversettelse).

witz universitet (nå Chernivtsi nasjonale universitet oppkalt etter Yuriy Fedkovych i republikken Ukraina) og startet sitt arbeid der høsten 1909. Den gangen var Chernowitz hovedstad i hertugdømmet Bukowina og en utpost i keiserdømmet. Ved tiltdelen var Schumpeter den yngste professor i økonomi noensinne i landet.

Universitetet ble ved keiserlig dekret åpnet den 4. oktober 1875. Allerede samme år startet konstruksjonen av et stort universitetskompleks som skulle omfatte tre fakulteter; teologi, filosofi og juridikum. Arbeidet tok hele syv år å ferdigstille. Bygningene ble oppført i rød teglstein og ingen arbeider fikk lov å mure mer enn høyst hundre Stein pr. dag. Hver Stein ble nøye kontrollert. Ved å slå på steinene kunne man oppdage sprekk-dannelser og andre svakheter. Det ble gravet en underjordisk hemmelig tunnel på fem kilometer fra universitetsbygningen ned til jernbanestasjonen, stor nok til at ryttar og hest kunne komme igjennom. Også dreneringssystemet var spesielt; det fantes ingen rør eller underjordiske kanaler på universitetsområdet i frykt for at utedkommende skulle kunne ta seg inn og eventuelt gå til angrep¹⁷.

De to årene Schumpeter var professor i Chernowitz var åpenbart en god periode i hans liv. Han holdt sine offentlige forelesninger, hadde et omfattende sosialt liv, som han senere i gjenfortellinger underholdt sine kolleger med, men fremfor alt var det i denne perioden han skrev sitt mest betydningsfulle verk *Theorie*. I likhet med habilitasjons-skriften tilkom *Theorie* utenfor arbeidsforholdet, på fritid og uavlønnet. Et annet viktig moment er at Chernowitz den gang var langt fra maktens korridorer og etablerte dogmer i faget. Joseph Schumpeter levde et

lykkelig liv og fant inspirasjon til å gå nye veier med sine teoretiske arbeider.

I dag er Chernivtsi nasjonale universitet oppkalt etter Yuriy Fedkovych et stort og moderne universitet med mer enn 19000 studenter, 16 fakulteter/colleges og fire campus. Serhiy Lukanyuk, sjef for International Office opplyser at det tidligere ikke har vært kontakt med noen i Skandinavia¹⁸. Arven etter Schumpeter er viktig og internasjonalt samarbeid og informasjonsutveksling står sentralt. På universitetsbiblioteket kan Maria, P. Dyachuk vise frem den store samlingen de har av Schumpeters publikasjoner¹⁹. De har i sin besittelse et stort antall av skrifter av Schumpeter. Hun utstyrer meg med et besøkspass med fri adgang til bibliotekets enorme samlinger.

47

På økonomisk fakultet har portrettet av Schumpeter en hedersplass i forelesningssalen. Hans teorier har dog ennå ikke vunnet stort terreno i undervisningen, men det endrer seg²⁰. I 2013 ble det avholdt et Schumpeters Forum med internasjonal deltagelse og også i Ukraina vil nyttet av hans teorier være anvendelige²¹. Hovedtema for det internasjonale Schumpeter Økonomi Forum var *dialektisk interaksjon mellom marked og institusjonelle mekanismer i moderne dynamisk økonomi*²². Ukraina står i dag ovenfor

18 Intervju med Serhiy Lukanyuk, sjef for International Office, 2012-10-15.

19 Intervju med Maria, P. Dyachuk, head of the department of foreign fund preservation, 2012-10-15/16.

20 Intervju 2012-10-15 med Oleksandr Saienko, Department of Economic Theory and Management, nasjonal koordinator for Schumpeter Forum 2013.

21 Det er særdeles relevant og interessant at Schumpeter Forum inkluderer et konferansetema omhandlende sosialt entreprenørskap som innovativ mekanisme i endring og utvikling for øket livskvalitet, et tilskudd som resultat av litteratur og vitenskaplig spredning under mitt besøk 2012-10-14/16.

22 Ministry of Science and Education, Youth and Sports of Ukraine, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Chernivtsi Region State Administration, Graz Schumpeter Centre, Embassy of Austrian Republic in Ukraine, Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, Norway, Government of the Federal State, Carinthia, Austrian Republic, Cooperation Bureau of Austrian Academic Service, Lviv er arrangerer av Scumpeter Forum som fant sted i Chernivtsi i september 2013.

17 Universitetet er i dag ført på Unescos verdensarvliste.

problemer som vanskeliggjør en balansert økonomisk og samfunnsmessig utvikling. I første rekke må landet bli kvitt korruptionen (Freeman, 2014). Naturrikdommene i likhet med humankapitalen, befolkningen har god utdannelse og kompetanse, indikerer et potensial for inntekt som langt overgår dagens per capita inntekt på ca. USD 4.000. I første rekke trengs en gjenoppretelse av normal forretningsdrift og avklaring av den finansielle situasjon for landet. Ukraina er en nasjon kjennetegnet med en aktiv sivil befolkning (Bond, 2014), og det vil derfor være naturlig å forvente at Schumpeters teorier vil kunne spille en betydelig rolle i økonomisk utvikling i tiden fremover.

48

LIKE AKTUELL I DAG

Vandringen i Joseph A. Schumpeters fotspor har vist at arven etter den verdenskjente økonomen finnes levende både i øst og vest. Den økonomiske og sosiale situasjon verden står ovenfor i dag kan finne sin løsning gjennom demokratisk tenkende og handling, og samfunnet bør i større grad sette sin lit til entreprenørene, de som bringer dynamisk vekst og utvikling til samfunnet og til menneskenes beste.

Innovasjon, slik det fremgår av Schumpeters teori, betyr å gjøre noe man før ikke kunne, eller ikke kunne gjøre like godt eller lønnsomt. Å utføre innovasjon betyr å gi samfunnet nye muligheter. De seneste ti til femten år har forekomsten av genuine innovasjoner på verdensbasis gått kraftig tilbake. Samtidig har en enorm disponibel finanskapital på verdensbasis vanskelig for å finne gode plasseringer og fører til overetableringer i tradisjonell produksjon i den statiske del av økonomien. Presset på den tradisjonelle produksjonen er enormt stort og fører til at konkurransen på etablerte markeder

presser prisene nedover og slår ut store deler av produksjonen, noe som i neste omgang fører til stor arbeidsledighet.

Produksjonsfunksjonen i den statiske økonomi klarer bare å produsere mer av det samme, den klarer ikke å omstille til en ny og dynamisk produksjonsprosess hvor nye varer og tjenester åpner opp for nye markeder og endret forbruk.

Gjennom historien har innovasjoner som jernbanen, telegrafen, telefonen, elektrisiteten, bilen, flyet, radio og TV, for å nevne noen eksempler, omorganisert samfunnene, løftet samfunnene til et relativt sett høyere nivå, gitt nye jobbmuligheter, skapt millioner av arbeidsplasser og bidratt til samfunnenes demokratiske utvikling.

Politikere og kunnskapsindustriens representanter rop om flere arbeidsplasser innebærer å produsere mer av det samme gamle, men forbrukerne ønsker ikke mer av det samme; hyperarbeidsledigheten i våre dager er et synlig bevis for det. Løsningen ligger i utførelsen av innovasjoner, hvor biproduktet vil være å skape nye jobbmuligheter som i neste omgang kan gi millioner av nye arbeidsplasser; en fornyelsesprosess som Joseph A. Schumpeter i en senere bok benevnte *Creative Destruction*²³.

Joseph A. Schumpeters teori om innovasjonens betydning for økonomisk og demokratisk samfunnsutvikling kan være av stor betydning for utvikling også i vårt eget land. Den norske velferdsstaten står ovenfor mange uløste oppgaver og nye utfordringer, men har ennå ikke klart å løse alle oppgaver på en tilfredsstillende måte. Dette forhold gjelder også for de øvrige nordiske land. I en rapport fra de nordiske konkurransemyndigheter (A Vision for Competition, 2013) vekter legges at innovasjon og konkurranse er viktige

²³ Schumpeter, J. A. (1942). *Capitalism, socialism and democracy*. New York: Harper & Brothers.

tige verktøy for å fremme øket produktivitet i offentlig sektor, i særdeleshet hva helse- og omsorgssektoren angår.

Infrastrukturelle problemer knyttet til bla. vitenskap, forskning og utvikling, undervisningssystemets alle nivåer, helse og omsorgssektoren, rus-, dop- og kriminalomsorgen, innvandrings- og integrasjonsproblematikken, barne-, ungdoms- og familiemarkedets mange uløste oppgaver og arbeids- og yrkeslivets dilemmaer er bare noen områder som krever demokratiske gangbare nye løsninger.

Politikkens fremste oppgave er å fordele samfunnets byrder og goder basert på demokratiske prinsipper. Innovasjon kan derimot aldri være avgrenset til en bestemt brukergruppe eller vennekrets men må komme alle borgere til gode. Innovasjonen fjerner de bakenforliggende årsaker til problemene og skaper nye muligheter i samfunnet. Innovasjon betegnes derfor av mange som lokomotivet i økonomisk og samfunnsmessig utvikling og er bestemmende for hva velferdsstaten kan og ikke kan gjøre og hvilke tilbud den makter å gi sine borgere.

Omstillingstakten i den norske velferdsstaten i vår tid er for langsom noe som i første rekke skyldes at innovasjonsraten er for lav. Demokratiet utvikling og styrkelse krever bred medvirkning av befolkningen, ikke bare gjennom politisk og sosialklasserelatert kamp og ved valgurnene men også som pragmatisk handling i det sosiale system.

KONKLUSJON

Joseph A. Schumpeters teori om ideen at mennesker fra alle lag, også de lavere sosiale lag i samfunnet, gjennom sitt entreprenørskap kan gå utenom de etablerte samfunnsstrukturene og lede den økonomiske og sosiale utvikling frem til et bedre samfunn for

alle er særlig verdifulle i den norske velferdsstaten, som i verden for øvrig, 100 år etter publiseringen av *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*.

LITTERATUR

- Aschehougs konversasjons leksikon (1974):** Oslo: Aschehougs forlag A/S.
- Backhaus, U. (2002):** "The Economy as a Whole": the Seventh Chapter of Schumpeter's *The Theory of Economic Development*: Translation. "Industry and Innovation, vol. 9. Number 1/2.
- Berulfsen, B. (1964):** Gydendals fremmedordbok. Oslo: Gyldendal norsk forlag A/S.
- Bukvaj, F. (red) (2005):** J. A. Schumpeter – Economist, Politician, Social Philosopher and Humanist. Trest Town Council: Edice Vysociny.
- Lundeby, E. (1973):** Lexi.Oslo: Aschehoug forlag A/S.
- Peukert, H. (2002):** "Schumpeter's lost Seventh Chapter: A Critical Overview." *Industry and innovation*, vol. 9, numbers 1/2.
- Sandal, J-U. (2003):** *Jakten på Entreprenøren – kan Joseph A. Schumpeters teori benyttes til å identifisere og differensiere entreprenører i det 21. århundre?* Stockholm: Almqvist och Wiksell International.
- Sandal, J-U. (2011):** Introduksjon til Joseph A. Schumpeter: Entreprenørprofitt – et insitament til demokratisk utvikling. *Ekonomiska Samfundets Tidskrift* nr. 1/2011.
- Schumpeter, J.A. (1912):** *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*. Leipzig, Duncker & Humblot.
- Schumpeter, J.A. (1934/2008):** *The Theory of Economic Development*. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Schumpeter, J. A. (1942):** *Capitalism, socialism and democracy*. New York: Harper & Brothers.

INTERVJUER

Dyachuk, Maria, P, head of the department of foreign fund preservation, 2012-10-15/16
Lukanyuk, Serhiy, head of International Office, Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University, 2012-10-15.
Matulova, Milina, director Schumpeter Museum, Triest, Tsjekkiske republikk, 2012-10-11.
Saienko, Oleksandr, Department of Economic Theory and Management, national coordinator for Schumpeter Forum, 2012-10-15.
Sommerova, Katerina BSc., official guide at tourist information i Triest, Czech Republic, 2012-10-11.
Internett
A Vision for Competition, Competition Policy towards 2020. Report from the Nordic competition authorities No. 1/2013. Lesedato: 2014-03-03.

http://www.kkv.fi/File/a6224033-e828-44b5-9ebe-0e78bf6032c3/Nordic-Report_A-Vision-For-Competition.pdf

Bond, I., (2014): The way ahead for Ukraine. Centre for European Reform. Lesedato: 2014-03-03.
<http://www.cer.org.uk/media/video-interview-way-ahead-ukraine>

MEDIA

Freeman, R. (2014): France24.com: The Business Interview, 2014-03-02.

ARTICLES IN BRIEF

NICLAS BERGGREN

(Research Institute of Industrial Economics, Stockholm, Sweden)

The Institutional and Cultural Bases of the Economy

6

Economists have increasingly begun to pay attention to institutional and cultural factors – laws, rules, morals, norms and social attitudes (like trust and tolerance). If economic decision-makers are influenced by such factors, analyses that do not incorporate such factors become incomplete or misguided. In this article, a new and growing research field is presented, showing e.g. that property rights and trust stimulate growth, that the market economy and democracy can generate trust, that trust can explain the growth and longevity of the welfare state and that the welfare state affects norms about work and acceptance of social benefits.

51

HANNA LINDSTRÖM & JOHNNY NORBERG (Umeå University, Sweden)

Co-ordinated distribution and its effect on competition in Swedish public food procurement

16

Public procurement in Sweden amounts yearly to roughly 15–18 % of GDP. Increased participation by small and medium sized businesses is a pronounced goal, on Swedish national level, as well as on EU level. The Swedish agency for Regional and Economic growth points out that one way to facilitate this participation is through implementing coordinated distribution.

The purpose of this bachelor thesis is to analyze the effect of coordinated distribution on the number of bidders in public food procurements in Sweden. With coordinated distribution, the supplier does not distribute products to each unit respectively, hence the supplier's costs of distribution will decrease. Apart from less traffic, higher filling capacity and safer work environment, coordinated distribution is expected to facilitate participation for smaller businesses in public procurement by reducing the requirement for costly distribution solutions, along with decreasing advantages of economies of scale for the larger businesses. The swedish market of wholesale food suppliers consists largely of a small number of large businesses enjoying economies of scale and a larger number of small business operating on the periphery.

The data consists of 102 procurements and the method used is negative binomial regression. The result of the regression analysis is not straightforward, since the effect of coordinated distribution does not satisfy a statistic significance of 5 %. Significant variables that do indicate a correlation to the number of bidders are: the number of CPV codes, divided procurement, award procedure, and award criteria.

JAN-URBAN SANDAL

(Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute, Finstadjordet, Norway)

In the Footsteps of the early Joseph Alois Julius Schumpeter

41

At the age of 29, Joseph A. Schumpeter published his revolutionizing book, *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung* (English title: Theory of Economic Development). He was then the youngest professor in economy in the Austrian-Hungarian Empire. He asserted that the most important period in a human's life was the third decade. 100 years later his name is celebrated with distinguished words as world-renowned economist, minister, social philosopher and humanist. In this article several main topics related to Schumpeter's 1912 theory will be analyzed: his early years and social background, big distinctions in relation to established myths and false dogmas and the relevance of the theory today.

INNEHÅLL 2013

ARTIKLAR

Bengt Bengtsson:	
Redovisning i ett utvecklingsperspektiv – Från fakta till förhoppningar	6
Tom Björkroth och Mikko Grönlund:	
Dagstidningarna i Finland – ökad koncentration på krympande regionala marknader	21
Benny Carlson:	
Veblen-Gerschenkron-viruset och doktor Findlays journal	43
Bjørn-Ivar Davidsen:	
Keynes, kapitalismen og «moderne» økonomisk teori	54
Harald Edquist:	
Klarar SCB att mäta produktions- och produktivitetsutveckling i den svenska ekonomin?	74
Bengt Bengtsson:	
Redovisningsmått och börskurs	112
Finn Olesen:	
Makroøkonomisk sti-afhængighed – hysteresis som case eksempel	126
Osvaldo Salas:	
Har kvasimarknadsmodellen fungerat som den skall i äldreboende?	137
Per Skedinger:	
Låglönekonkurrens och lönereglering i ett nordiskt perspektiv	149
Kenneth Carling, Mangjie Han och Johan Håkansson:	
Var ska sjukhusen ligga?	165
Anders Löflund och Benjamin Maury:	
Familjeägande och börsbolags prestation: En översikt	172
Ronny Norén:	
Ekonomisk aktivitet, omvandling och entreprenörskap	178

RECENSIONER

Christian Sundgren (2012):
**Robert, Krupskaja och Sonja – små kuggar och stora i ryskt
maktspel.**
(Hans C. Blomqvist: Mannen som elektrifierade Ryssland) 93

Andreas Bergh, Therese Nilsson och Daniel Waldenström (2012): Blir vi sjuka av inkomstskillnader? En introduktion till sambanden mellan inkomst, ojämlikhet och hälsa.	
(Edvard Johansson: Blir vi sjuka av inkomstskillnaderna?)	96
Antti Kuusterä och Juha Tarkka (2012): Suomen Pankki 200 vuotta osa 2 – Parlamentin pankki (Finlands bank 200 år del 2 – Parlamentets bank).	
(Per-Erik Lönnfors: Finlands Banks – och Finlands – väg från krig till kris)	98

LECTIO PRAECURSORIA

Peter Sarlin: Kartläggning av finansiell stabilitet	
	187

RÅD TILL SKRIBENTER

HUR LÄMNA IN BIDRAG?

Vänligen insänd bidrag till tidskriften i elektronisk form till huvudredaktören eller redaktionssekreteraren som bilaga till e-post (attachment, ange som ämne att det handlar om en artikel till EST). Formatet på datafilen bör vara av standardformat såsom Microsoft Word. Artiklarna bör helst inte vara längre än 24 sidor i B5-format med radavstånd 2 och fontstorlek 11 pt. Till artiklarna bör fogas abstract på svenska och engelska (inkl. titeln och arbetsplatsens namn på engelska). Längden på abstracten bör helst inte överstiga 100 ord per abstract.

Översikter, bokrecensioner och kommentarer bör ej överstiga sex sidor eller 10 000 tecken. Undantag kan dock göras speciellt i fråga om översikter.

En kort författarpresentation bör bifogas. Av presentationen bör framgå titel, arbetsplats och e-mail adress. Några rader om den egna forskningsinriktningen eller motsvarande bör också ingå. För artiklar med flera författare bör samtliga författare presenteras.

Inlämnade artiklar behandlas av redaktionen i samarbete med utomstående granskare (referees). Övriga bidrag granskas av redaktionen. Eventuella revideringar och ändringar görs av skribenten i samråd med redaktionen.

INSTRUKTIONER FÖR MANUSKRIFTET

Manuskriptet skall skrivas på svenska. Även manuskript på andra nordiska språk kan komma ifråga. Endast i undantagsfall kan engelskspråkiga manuskript accepteras. Manuskript för artiklar skall i allmänhet organiseras enligt följande:

Kort sammendrag.

Artikelns titel (klar, deskriptiv och inte för lång). Skrivs med **fet stil och 24 pt**.

Namn på författaren (författarna) . Skrivs med **fet stil och 14 pt**.

Texten

Referenser

Kort sammendrag på engelska (inkl. titeln på engelska).

Tackord och eventuellt angivande av att artikeln baserar sig på ett föredrag eller en lectio precursoria sätts som fotnot till rubriken på första sidan.

TABELLER OCH FIGURER

Alla tabeller och figurer bör ha lättförstådda rubriker och numreras (t.ex. "Tabell 10. Rubrik"). Rubriken på tabeller anges ovan om tabellen och på figurer under figuren. Använd **fet stil**. Vid konstruktion av tidsserier och spridningsdiagram bör axlarna namnges och skalan anges. Användningen av förkortningar och koder bör undvikas.

I manuskriptet kan tabeller och figurer placeras inne i texten eller så i ett separat dokument. Ange dock i så fall ungefär var i texten tabellen eller figuren skall placeras.

REFERENSER

Alla publikationer som nämns i texten skall samlas i en lista "**REFERENSER**" placerad sist i manuskriptet. Om texten innehåller en referens till en källa skriven av fler en två författare skall det första författarnamnet följas av ett "et al.". I referensförteckningen skall dock alltid alla författares namn finnas med. Referera i texten till författarens namn (utan initialer) med årtal eller om nödvändigt (vid citat) till sida (sidor). Exempel: "Eftersom Andersson (1972) har visat att..." "Detta resultat är i samklang med resultat uppnådda senare (Pettersson, 2005, s.1-2)".

Referenser citerade i texten skall ordnas kronologiskt. Referensförteckning skall ordnas alfabetiskt enligt författarnamnet och kronologiskt enligt författare. Använd fonstorklek 9 pt.

Referenslistan görs enligt följande modell:

Böcker: Arrow, K. J. (1951): Social Choice and Individual Values. Wiley, New York.

Tidskriftsartiklar: Becker, G. S. och Stigler, G. J. (1977): "De Gustibus..". American Economic Review vol.76, s. 79-90.

Samlingsverk: Boulding, K. E. (1966): "The economics of the coming spaceship Earth". I Jarret, H. (red.) Environmental Quality in a Growing Economy, ss. 3-14. Resources for the Future/Johns Hopkins University Press, Baltimore.

Webbdokument: Gayer, T., Horowitz, J List, J.A. (2005): "When Economists Dream, They Dream of Clear Skies", The Economists' Voice: Vol. 2: No. 2, Article 7. <http://www.bepress.com/ev/vol2/iss2/art7> (2010-08-23); utan underline i www -adress.

FOTNOTER

Fotnoter bör användas endast om det är absolut nödvändigt. Det är oftast möjligt att infoga informationen i normal text. Om fotnoter används skall dessa hållas så korta som möjligt.

ÖVRIGT

Använd i mån av möjlighet fonten **Adobe Jenson Pro** eller **Times New Roman**. Detta gäller speciellt tabellerna och figurerna.

Notera att tidskriften kan läsas också på tidskriftens hemsida omedelbart efter publiceringsdatumet. Varje författare erhåller en fil i pdf-format av den ombrutna versionen av sin artikel. För mera information se <http://www.ekonomiskasamfundet.fi>

VAMMALAN KIRJAPAINO OY 2014